

 HELSE BERGEN <small>Haukeland universitetssjukehus</small>	Sepsis/septisk sjokk
Kategori: Pasientbehandling/Fagprosedyrer/Annet/Annet 3	Gyldig fra/til: 20.01.2017/20.01.2019
Organisatorisk plassering: Helse Bergen HF/Kvinneklubben/Fødeavdelingen	Versjon: 2.01
Godkjenner: Macsali, Ferenc	Prosedyre
Dok. ansvarlig: Mascali Ferenc	Dok.id: D13932

Forfattere:

Björg Lorentzen
Tore Henriksen
Pål Øian
Lillian Nordbø Berge
Per E. Børdahl

ICD-10

- O08.0 Sepsis/septisk sjokk etter abort, ekstrauterin graviditet eller blæremola
- O75.9 Annen infeksjon under fødsel
Sepsis under fødsel
- O85 Sepsis i barseltid
- O88.3 Obstetrisisk pyemi og septisk emboli

Definisjoner

Systemisk inflammatorisk responsyndrom er karakterisert av to eller flere faktorer:

- Feber $>38,5^{\circ}\text{C}$ eller $<35^{\circ}\text{C}$
- Leukocytter $>12 \times 10^9 / \text{l}$ eller $<4 \times 10^9 / \text{l}$ eller umodne former $>10\%$
- Respirasjonsfrekvens >20 per minutt eller arteriell $\text{pCO}_2 <4,3 \text{ kPa}$ eller behov for mekanisk ventilasjon
- Hjerterefreknens >90 slag per minutt
(Tallene for leukocytter, respirasjonsfrekvens, pCO_2 og hjerterefreknens gjelder ikke gravide)

Sepsis. Akutt systemisk inflammasjon og dokumentert infeksjon ved dyrkningsprøver. Bakteriemi - mikrober i blodet. Septicemi - mikrober og/eller deres toksiner i blodet.

Alvorlig sepsis. Sepsis med organfunksjon, hypoperfusjon eller hypotensjon.

Septisk sjokk. Alvorlig sepsis med hypotensjon til tross for adekvat væsketerapi samt forekomst av perfusjonsforstyrrelser eller organfunksjon.

Etiologi

De hyppigst årsaker til sepsis/septisk sjokk hos gravide kvinner og i barseltiden:

- Chorioamnionitt
- Post partumendometritt
- Pyelonefritt
- Sårinfeksjon
- Pneumoni
- Akutt appendicitt
- Akutt kolecystitt
- Pankreatitt
- Nekrotiserende fasciitt

Diagnostikk

Septisk sjokk

- I starten tørr, varm hud, takypné, uklarhet, vasodilatasjon, takykardi, økt hjerteminuttvolum, høyfebril, synkende blodtrykk. Etter hvert kald, klam hud, vasokonstriksjon, nedsatt perifer sirkulasjon, økende metabolsk acidose. Tilstanden kan ikke skilles fra sjokk av annen årsak, bortsett fra høy feber
- Blodkulturer og bakteriologiske prøver fra urin, cervix/vagina/uterus, sår, hals, melk
- Tidlig kontakt med vakthavende anestesilege/intensivlege

Tiltak/behandling ved sepsis

1. Intensivavdeling med full hemodynamisk overvåking vurderes sammen med vakthavende anestesilege
2. Behandling med antibiotika, høye doser

Norsk legemiddelhandbok for helsepersonell 2004 anbefaler

Ukjent etiologi

Se "Veiledning i bruk av antibiotika i sykehus" utgitt av Helse Vest.

<http://antibiotika.ihelse.net/antibiotika/4.htm>

Kjent etiologi

Antibiotika styres etter resistensskjema, hyppigst spesifikk behandling med ett antibiotikum

3. Drenasje av abscesser/fjerne alt nekrotisk vev så tidlig som mulig er essensielt
4. Utskrapning ved mistanke om rester i uterus eller der intet annet fokus finnes
5. Rask korreksjon av sjokk, elektrolyttforstyrrelser og acidose
  - a. **Intravenøs væsketilførsel** - *krystalloider* 3-4 liter, evt. kolloider
  - b. **Glukokortikosteroider** (hydrokortison 50 mg hver 6. time i 7 døgn)
  - c. **Vasoaktive legemidler** - (anestesilege) - dersom ikke hemodynamisk stabil etter volumbehandling
6. Behandling av DIC

Komplikasjoner

- Multiorgansvikt (DIC, ARDS, nyresvikt og leversvikt)
- Maternell død: 40-60 %

Emneord

- Sepsis
- Septisk sjokk

Kryssreferanser

Eksterne referanser

